

Leto XII.
Ljubljana,
6. junija 1962
Štev. 12

tribuna

LIST ZVEZE ŠTUDENTOV LJUBLJANSKE UNIVERZE

Ob letnih konferencah ZK na fakultetah

KOMUNISTI IN NADALJNI RAZVOJ UNIVERZE

NADALJNI RAZVOJ REFORME VISOKOŠOLSKEGA ŠTUDIJA; NOV SISTEM NAGRAJEVANJA PEDAGOŠKEGA IN ADMINISTRATIVNO UPRAVNEGA OSEBJA, KI NAJ ZAMENJA DOSEDANJI PLAČNI SISTEM; RESNEJŠI ODNOS DO OBVEZ NA FAKULTETI TAKO S STRANI ŠTUDENTOV KOT PREDAVATELJEV; IDEJNOST POUKA; NADALJNI RAZVOJ MARKSISTIČNE ZNANSTVENE MISLI; UVAJANJE SODOBNEJŠIH METOD IN OBLIK ŠTUDIJA TER UČNIH PRIPOMOČKOV; PERSPEKTIVNA KADROVSKA POLITIKA; IDEJNA ENOTNOST IN IDEJNO IZOBRAŽEVANJE ČLANSTVA ZK; KREPI-TEV SAMOSTOJNOSTI IN VLOGE DRUŽBENIH ORGANOV TER VLOGA KOMUNISTOV V ORGANIH IN ORGANIZACIJAH NA UNIVERZI; ODGOVORNOST KOMUNISTOV IN ORGANIZACIJSKO POLITIČNA UTRDITEV OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZK – SO NEKATERE NALOGE IN PROBLEMI, KATERIH DOSEDANJO REALIZACIJO BI BILO POTREBNO, DA LETNE KONFERENCE OCENIJO TER SPREJMEJO ODGOVARJajoČE SKLEPE ZA NJIHOVO NADALJNJE USPEŠNO REŠEVANJE.

Delo komunistov na ljubljanski univerzi je bilo v letošnjem študijskem letu nedvomno pestro in uspešno. Že našteje in še druge naloge in problemi, ki so jih osnovne organizacije, fakultetni komiteji in univerzitetni komitei Zveze komunistov obravnavali, in doseženi rezultati to potrjujejo.

Diskusije v osnovnih organizacijah po jesenskem seminarju, ki ga je organiziral Univerzitetni komitei ZKS in po III. plenumu Centralnega komiteja ZKJ so pokazale, da je večina članstva z veseljem sprejela postavljena stališča in da so se komunisti na univerzi pripravili boriti z vsem elanom in odgovornostjo za uresničenje sprejetih sklepov.

Sklepi Izvršnega komiteja CKZKJ in govor tovariša Tita v Splitu pa so bili še močnejša opora za doslednejše izvajanje do tedaj sprejetih sklepov, za odpravo lastnih napak in slabosti, ki imajo svoje vrste ter poziv za še večjo aktivnost.

Reševanje notranje-partijskih vprašanj, ki jim je bila posvečena pretežna večina konferenc v letošnjem študijskem letu pa je tudi pokazalo, da obstoja vrsta problemov, napak in slabosti, ki imajo svoje objektivne, pa tudi subjektivne korenine.

Večina članstva je mlada, z eno, dve in triletnim stažem. Kriteriji za sprejem zlasti v srednjih šolah so bili ponekod pre nizki. Pripravi mladega človeka za sprejem v Zvezo komunistov, njegovi idejni izobrazbi in orientaciji, poznavanju osnovnih načel Zveze komunistov ni bilo vedno posvečeno dovolj pozornosti. Jasno je, da potem nekateri taki člani niso bili pripravljeni, niti niso bili sposobni prevzeti

tisto vlogo, ki jo je komunistom zažrtal VII. kongres in za sedanje obdobje še posebej formuliral III. plenum CK ZKJ. Razumljivo je zato, da so bile nekatere organizacije Zveze komunistov zaprte vase, da je nizek idejni nivo članov preprečeval njihovo aktivno vlogo v vsakdanjem življenju, kakršno bi od komunistov pričakovali. V nekatere organizacije se je vrnil nezdrav liberalizem in familiarnost. Maršikdaj so se sprejemali lepi sklepi, niso se pa izvajali niti niso bili krivci za neopravičene obveze klicani na odgovornost. Delo v ZSJ, osnovna dolžnost študenta, člana Zveze komunistov na univerzi, je bilo večkrat prepuščeno le posameznikom. Zato se je dogajalo, da so bili nekateri preobremenjeni z delom in funkcijami, da je zato padel celo njihov študijski uspeh, medtem ko so drugi to mirno gledali. 50% neaktivnih članov v posameznih organizacijah jasno odraža situacijo. Če k temu dodamo, da so bili nekateri komunisti slabi študenti, da so bili vedno na strani tistih, ki so se borili za študijske olajšave, ne glede na njihovo umestnost, je jasno, da v nekaterih letnikih ali fakultetah komunisti niso imeli tiste vloge in ugleda med ostalimi študenti, kakor bi bilo to potrebno.

Tudi v posameznih profesorskih organizacijah Zveze komunistov je bila situacija v določenih pogledih slaba. Zlasti če upoštevamo, da so v primeri s fluktuacijo v študentskih organizacijah profesorske organizacije relativno stalnejše in da imajo članstvo z daljšim stažem. V nekaterih osnovnih organizacijah je bilo čutiti pomanjkanje osnovnega koncepta dela. Duh

Minuta pred dvanaajsto. Se zadnji pogled v knjigo in treba bo stopiti pred profesorja.
Foto Joco Znidaršič

hierarhije in cehovstva je večkrat preprečeval ali vsaj otežkoval reševanje bistvenih vprašanj. Partijnost in kritiko je večkrat zamenjal nekakšen akademski način obravnavanja problemov, katerega značilnost je bila diskusija v spetih parih rokavicah. Ponekod pa sta liberalizem in familiarnost tudi preprečevala, da bi se problemi obravnavali v duhu demokratičnega centralizma. Celotni nekateri po položaju in ugledu vidnejši učitelji in funkcionarji so kljub sprejetim stališčem organizacije ali višjih vodstev še naprej zagovarjali svoja stališča in s tem razbijali enotnost akcije komunistov.

Le-te in še vrsto drugih problemov in slabosti so organizacije po analizi UK ZKS junija 1961, seminarja UK ZKS in III. plenuma CK ZKJ analizirale in napravile program za njihovo takojšnje ali dolgoročneje reševanje. Pri tem delu so jim bili v podporo fakultetni komiteji, ki so se kljub temu, da so mlada oblika, uveljavili in opravičili svoj obstoj.

Kljub objektivnim in subjektivnim težavam, je uspeh dosedanjega dela viden. Za nadaljnji uspeh pa se bo v prvi vrsti potrebno boriti še dosledneje za:

— zavest vsega članstva, da je komunist aktiven družbeno političen delavec, katerega aktivnost temelji na stališčih znanstvenega socializma. Od komunistov se pričakuje večja aktivnost in idejna izobrazba in odgovornost kot od ostalih državljanov.

— dosledno spoštovanje načela demokratičnega centralizma. Zavedati se je potrebno, da je bila moč Zveze komunistov vedno predvsem v idejni enotnosti in enotnosti akcije članstva.

— idejno enotnost, čimvečjo zavest, zrelost in znanje članstva, ki so temeljna izhodišča in garancija za uspešno delo komunistov. Le tako oboroženi bodo komunisti lahko nastopali na javni tribuni in uspešno zagovarjali in uveljavljali najboljša stališča.

Če hočemo zagotoviti pravilno vlogo komunistov pri reševanju vseh bistvenih

problemov univerze, bodo morale letne konference vsestransko analizirati in kritično oceniti dosedanje delo, predvsem pa sprejeti sklepe, ki bodo zagotovili, da se bo delo v letošnjem letu še uspešneje nadaljevalo.

Splošna družbena situacija v sedanjem obdobju in dejstvo, da daje univerza bodoči visoko kvalificirani kader, obvezujeta komuniste za še večjo odgovornost in vztrajnost pri delu.

Krešo Petrovič

BERITE!

AMERIKA
PRIVATNO

2.-3. stran

RESNICA
V VERZIH

4. stran

AMERIKA PRIVATNO

vero; vendar je ta bolj neke vrste navada, zvezana z družabnim življenjem.

Štiri družine in njihove štiri vere

Moja prva družina so bili Židje. Pri teh je bilo še najbolj prijetno, ker so bili najmanj verni in vsaj molili niso. Dovoljene so bile tudi šale na račun dobrih, vernih kristjanov in njihovih obredov. Tudi v sinagogo nisimo hodili — vsaj iz verskih razlogov ne — razen enkrat, ko me je gospa Bailey peljala k rabinu; ta nama je zaigral na nove električne orgle in potem sva se spustila v razglabljanja o mednarodnih židovskih vprašanjih.

Druga družina je bila pravoslavna. Gospod in gospa Lesko sta bila Karpatska Rusa. Po vsem stanovanju so bile razobešene osladne nabožne podobice in v dnevni sobi je uokvirjen visel napis: »Bog blagoslovi naš dom«. Pred obedom je vsa družina pobožno molila, medtem ko sem z resnim obrazom premišljeval, ali pričakujejo od mene, da se pokrižam ali ne.

Vsako nedeljo zjutraj je gospod Lesko spravił pokonci svojo družino in smo šli k maši.

Ta je bila bolj neke vrste družabna prireditel. Najprej smo slišali nekaj prijetnih ruskih nabožnih pesmi in potem je imel pop svoj govor, ki je bil še najbolj podoben tedenskemu poročilu predsednika kakega društva. Vse skupaj je trajalo pol ure. Sicer je bil pop vesel in naraven in je vzbujal videz prijaznega in iznajdljivega poslovnega človeka. Gospod Lesko je menil, da ne pridiga sicer ravno najbolje, da pa že dolgo niso imeli popa, ki bi tako sijajno pel pri maši in da to več zaleže kot vse drugo.

Po maši smo se pogovarjali in predstavljali in potem, ko sem stisnil roko in se prijazno nasmejal vsaj desetim novim znancem, smo po navadi zavili v Pravoslavni dom, ki je bil zraven cerkve. Tu so imeli družabne prostore, v kleti pa je bil bar s plesiščem in pijačami po znižanih cenah.

Pri tretji družini so bili katoličani. Ti so bili res pobožni. Gospod Jenko je bil neke vrste tehnik v tovarni elektronskih računskih strojev in je na svojevtrsten in zanimiv način združeval v svoji miselnosti krščansko usmiljenje in dobrodel-

KDAJ DRUGIČ BI ME KLEPETAVA STARKA, KI JE SEDELA ZRAVEN MENE, MORDA ŠE ZABAVALA, RAZUMEL JE NISEM DOSTI, KER JE GOVORILA HITRO IN Z NAGLASOM. TOLIKO SE ŠE SPOMNIM, DA MI JE RAZLAGALA O HČERKI IN SINU IN VMES VPLETALA SVOJE ŽIVLJENJSKE MODROSTI. MENDA SPLOH NI DOGNALA, DA SEM TUJEC IN DA JE NE RAZUMEM, KER SEM VES ČAS NEVLJUDNO MOLČAL IN OD ČASA DO ČASA POGLEDAL SKOZI OKNO AVTOBUSA, KI SE JE PRIBLIŽEVAL BINGHAMTONU.

Pravzaprav sem imel dovolj vzroka, da sem bil nestrpen in radoveden. Popravljaj sem si kravato, se gledal v oknu na svoji levi in nemirno opazoval pokrajino in naselja, ki so bežala mimo.

malo in nekako dve uri nam je vzele, da smo se izvili iz neskončne mreže cest in newyorških predmestij.

Potem je bila pokrajina dolgočasna in enolična: malo gozda, travniki, tu pa tam kako naselje, ki je bilo popolnoma podobno naslednjemu.

Med New Yorkom in Pennsylvannijo

O Binghamtonu nisem vedel dosti: znal sem ga najti na zemljevidu nekje ob meji med državo New York in Pennsylvannijo in vedel sem, da bom tu živel naslednja dva meseca. Za moje bivanje v Združenih državah je skrbela ameriška organizacija Eksperiment. Njen motto je zanimiv: ljudje se nauče medsebojnega razumevanja s tem, da žive skupaj. Namen je vsekakor lep, meni pa je še posebej ugajal, če zaradi drugega ne, zato, ker mi je omogočil zastoj preživetja dva meseca v Združenih državah.

V Binghamtonu sem živel kot gost tega srednjevelikega, ali bolje — majhnega mesta in sicer pri štirih družinah.

Prihajal sem torej v neznano; nisem vedel, kam, poznal nisem nikogar in moje predstave o tem, kakšno naj bi pravzaprav bilo moje življenje v tem mestu, so bile zelo nejasne.

In klepetava starica na moji desni je še vedno kar naprej govorila in ni nehala niti tedaj, ko se je avtobus ustavil in sem se začel nervozno odpravljati k izhodu.

Potem so planili po meni — mr. Watrous, moj bodoči pokrovitelj, sicer pa podoben kakšni radovedni in klepetavi stari gospe, mrs. Bailey s sinom, moja družina za naslednja dva tedna; in novinarji s svojimi vprašanji o komunizmu, o tem, kako mi ugajajo ameriška dekleta in ali pri nas že uporabljamo električne odpiravce konzerv. Vmes sem se moral smejati fotoreporterjem in po naročilu objemati najprej vse skupaj in potem vsakega posebej. Potem smo se odpeljali na moj novi dom.

Po nekaj dneh se je začetna radovednost na obeh straneh potešila in zaživel sem življenje povprečnega Američana. Bilo je prijetno, udobno in dolgočasno. Kajti v mojem mestu se ni dogajalo ničesar; kaj kmalu sem dožgal, za kaj gre: bil sem edini tujec v mestu in za dva meseca sem postal — reke' bi — mestna znamenitost, ki je ljudi vznemirjala in zanimala.

Binghamton: ljudje, hiše, ulice

Mesto samo je bilo precej tipljeno — vsaj prebivalci so pravili, da take ljudi, kot živijo v njihovem mestu, lahko najdeš po vseh krajih Združenih držav.

Binghamton ni za ameriške pojme niti velik niti majhen, šteje nekako sto tisoč prebivalcev. Ima nekaj industrije, kjer je zaposlena večina ljudi, in nekako središče, kjer so trgovine, nekaj bank in zavarovalnic podjetij, uredništvo krajevnega časo-

Stepan Arkadjevič je dobival in bral liberalne liste, ne skrajnih, ampak tiste smeri, katerih se je držala večina. In ne glede na to, da ga niso ne veda ne umetnost ne politika posebno zanimala, se je trdno držal takih nazorov o teh predmetih, kakršnih so se držali njegovi časniki in večina ljudi in jih je spreminjal le tedaj, kadar jih je spreminjala večina, ali bolje, ni jih spreminjal on, temveč spreminjali so se v njem sami, ne da bi bil kaj opazil.

Stepan Arkadjevič ni izbiral ne smeri ne nazorov, ampak te smeri in ti nazori so sami prihajali k njemu, prav tako, kakor ni izbiral klobuka ali kroja vrhnje suknje, ampak je vselej vzel tisto, kar so nosili drugi. Imeti nazore pa je bilo zanj, ki je živel v taki in taki družbi, spričo potrebe neke miselne delavnosti, kakršna se navadno razvije v zrelih letih, enako nujno, kakor imeti klobuk... In tako je postala liberalna smer Stepanu Arkadjeviču navada in je ljubil svoje časnike kakor smodko po obedu, zaradi lahne omotice, s katero so mu polnili glavo.

(L. N. Tolstoj, Ana Karenina)

Pred šestimi urami je naš avtobus krenil s postaje v osrčju Manhattan in potem skozi Lincoln Tunnel v Deželo vrtov, v New Jersey. Vendar vrtov je bilo bolj

pisa in magistrat. Vse to obsega nekaj med seboj pravokotno se križajočih ulic s tri do štiri nadstropnimi nezanimivimi stavbami.

To je, kot pravijo Amerikanci, poslovni del mesta. Domneval sem, da mora biti tu okoli tudi nekaj takega kot družabno središče z lokali, kjer se shaja mladina, z gledališčem, promenado in kavarnami.

Vsega tega ni bilo. Tu je bilo živahno čez dan, zvečer pa prazno in zapuščeno — le tu pa tam je pred kakimi vežnimi vrati ali v stranski ulici postajala gruča glasnih in neokusno oblečenih fantov in deklet.

Kot vsa ameriška mesta je tudi to imelo svoj črnski predel, kamor je le redko zašel kak belec. Tu so bile hiše zanemarjene, razdrapane, pred njimi so stali stari in zarjaveli avtomobili. Okoli hiš ni bilo lepo negovane trave kot v »belih« predmestjih, pač pa se je na razmetanih dvoriščih sušilo perilo: pred hišami pa so na stopnicah in razmajanih stolih sedele črnske družine.

Na drugi strani mesta, ob obali plitve reke, so stali domovi premožnih binghamtonskih družin. Tu so bile ulice prazne in mirne in velike enodružinske hiše so mrzlo in nepristopno gledale slučajnega sprehajavca. Ti majhni dvorci so stali sredi zelenih preprog negovane trave in tu pa tam je bilo za leseno, belo pleskano hišo v slogu starih angleških kolonistov teniško igrišče ali pa je bil za moderno, prtično hišo v kalifornijskem stilu playalni bazen.

Ta predel se je potem počasi prelival v predmestja srednjih slojev. Okoli hiš, ki so postajale bolj in bolj enolične, je bilo vedno manj trave in dreves, dokler se končno nisem znašel v sivi anonimnosti neskončnih vrst nizkih enodružinskih hišic.

Tu so bili domovi tistih bolj ali manj zadovoljnih in pridnih ljudi, ki verjamejo, da je Amerika demokracija in ki z ogorčenjem prebirajo pri zajtrku in pri večerji o nesramnostih, ki jih počenja neki Castro tam doli na Kubi. In vsi imajo neko svojo

Ameriška siesta ali: družinska sreča v naslanjaču

Razen teh družinskih skrbi skuhaajo ameriške žene tudi večerjo za moža, ki pozno popoldne pride z dela domov. Rad sem hodil okoli šeste ure zvečer po ulicah in se oziral v okna. Skoro za vsakim je namreč sedela žena in vznemirjeno opazovala cesto, po kateri naj bi prišel mož. Nekatere so si tudi prinesle ležalnik in seделе na travi pred hišo.

Po večerji se je gospa spet zatopila v svojo žensko revijo, medtem ko je gospod Belley pomil posodo in peljal psička Dogija na večerni sprehod okoli hiše. Ko je vsak posebej uredil svoje male opravke, smo imeli siesta-time, pa naj je bilo to pri Vinchichih, pri Jenkovih, Bellejevih ali Leskovih. Vsak se je zavlekel v svoj naslanjač in si pod seboj nakopičil kup revij in časopisov, ki naj bi ga pred seboj in pred drugimi opravičevali, da nekaj počne. Potem smo se skušali spraviti v neko stanje popolne telesne in duševne negibnosti, v kateri se mi je včasih posrečilo celo pozabiti, da je tole vse skupaj precej klavirno in dolgočasno. Govorili nismo dosti in tudi televizije nismo gledali. To bi verjetno pomenilo preveč napora in bi nas neprijetno dramilo. Vmes nas je gospodinja ves čas pitala z neke vrste kolački, pečeno koruzo, kikirikijem in coca-colo, tako, da sem si kmalu neskončno zaželel, da bi bil spet malo lačen in utrujen. To je tisto, kar ameriški sociologi imenujejo problem prostega časa.

Predvsem pa: solidno in spodobno

nost z ostro razvitim in tipično ameriškim nagonom po zaslužku.

Precejšen del svojega zaslužka je redno dajal raznim dobrodelnim ustanovam in cerkvi; vendar ga to ni motilo, da ne bi ves svoj prosti čas izrabljal za sanjarjenje o svojem postranskem zaslužku: o preprodajanju in kupovanju zemljišč in stanovanj in o tem, kako bo pretental kupca.

*

Moja zadnja družina je bila protestantska. Protestantov je v Ameriki več vrst in moji so bili unitarijanci. To je čudna sekta in nikoli mi niso znali točno razložiti, v kaj verujejo. Če sem jih prav razumel, lahko unitarijanci verujejo v vse, kar se komu zdi — menda tudi v Alaha in Budo. Sicer pa so rekli, da so unitarijanci taki ljudje, ki ne verjamejo dosti, v družbi pa nočejo veljati za popolnoma neverne; in da je ta sekta posebej primerna za znanstvenike in profesorje.

O znanstveni in televizijski vzgoji otrok

Ameriško družinsko življenje je zelo zanimivo in zabavno. Seveda ne za Amerikance same, ampak za druge, ki jih pri tem opazujejo.

Ameriške žene večinoma ne delajo. To mislim dobesedno. Edini resen posel, ki ga ameriška žena opravi v svojem življenju, je, da si najde moža in da potem počiva na lovorikah. Medtem ko so možje v službah, žene ves dan nekaj brkljajo okoli svojih kuhinjskih strojev in televizorjev in se ukvarjajo z vzgojo otrok. Ta je zelo moderna.

»Otroka je treba razumeti,« mi je razlagala gospa Belley, moja prva gospodinja, prebirala debelo in menda znanstveno dognano knjigo z naslovom »Moj otrok odrasča«. Imela je sina Paula in hčerko Marclo. On je bil prijazen in duhovit, ona pa za dekle ravno prav pametna. Vendar je Paul mislil o njej, da je nemogoča in v vseh ozirih manjvredno bitje, Marcia pa o njem, da je predrzen in nezrel otrok. To svoje mnenje drug o drugem sta si imela navado povedati ob vsaki neprimeri priiliki, posebno pa pri kosilu. Složna sta bila samo, kadar sta skupno nastopila proti gospe Belley, ki ju je skušala pomiriti ali kadar je odpirala njuna pisma. Vendar nepremostljivih težav ni z majhnimi otroci, pa če so še tako nemogoči, kot je bil Billy, sedemletni sin unitarijancev, razgrajac in pravi mali zlodej. Tu sta lahko pomagala le še televizija in admiral.

Kajti trikrat na dan po eno uro je Billy kot začaran negibno sedel na tleh pred televizorjem in gledal zdolgočasnega in naveličanega napovedovca v admiralški uniformi in z nalepljeno brado, ki je vodil oddaje za otroke.

vse večere seveda tudi nisem preživel doma: nekajkrat sem bil v baru in enkrat na zabavi, ki jo je doma pripravil za prijatelje nek Marcin znanec. Povabljen sem bil tudi jaz in sem se ves večer obupno dolgočasil. Se vedno ne vem, ali bi si štel v zlo ali dobro, da se nisem vživel v tisto hrupno, prisiljeno in brezsmiselno razgrajanje, ki je bilo preveč trezno, da bi bilo lahko doživeto. Nekako opolnoči sem naredil neumnost. Prijaznemu, vendar malo omejenemu fantu sem zaupal, da je ameriško pivo bolj voda, kot pa pivo. Fant se je razburil, v naglici sva se spravila v njegov avto in po zapuščenih ulicah v vratolomni vožnji prikrižarila do neke trgovine z alkoholnimi pijačami, ki je bila slučajno odprta tudi ponoči.

Količina použitega alkohola je začela delovati na naju že ob vožnji nazaj. Ko sva prišla nazaj na zabavo, se je najin razgovor o ameriškem pivu usmeril v vročo politično debato.

Spravila sva se v neki kot, se počasi nacejala s pivom in reševala svetovne probleme. Ko sva polagoma začela uporabljati neprimerne izraze drug proti drugemu, sva se nenadoma spomnila, da sva vendar prijatelja in medtem ugotovila, da je večina ljudi že odšla domov.

*

Bar — ali kot so mu rekli — nočni klub — je bil v mestu samo eden. Bil je majhen in zanikr, vendar je imel sijajen orkester, ki je igral progresivni jazz. Seveda se na to glasbo ni dalo plesati: ljudje so sedeli okoli klavirja in točilne mize in ob nekaj mizah; poslušali so jazz in mirno srkali pivo ali gin s sodo. Bar so zaprli vsako noč ob eni uri.

Moje spodobne in čednostne družine komaj da so vedele, da je v njihovem mestu tudi kaj takega kot ta bar. Če so vedele o njem kaj malega, potem so si ga predstavljale kot skrivnost in vznemirljiv lokal, na vsak način pa kot nekaj nespodobnega in pohujšljivega.

Business in kultura v Trgovinski zbornici

Kot sem že omenil, je bil moj pokrovitelj mr. Watrous, bančni uradnik. Mr. Watrous je bil družbeno zelo aktiven. Njegova služba mu sicer ni dovoljevala, da bi postal član izbranega kroga mestne »višje družbe«, ki se je zbirala v ekskluzivnem klubu za golf in v Trgovinski zbornici. Vendar so mu ti ljudje, ki so v Binghamtonu delili in vladali, dovoljevali sodelovati se v njihovem ugledu. Za to je bil dovolj vsiljiv, prizadeven in ubogljiv.

Trgovinska zbornica je bil nekakšen klub najbolj uspešnih poslovnih ljudi v mestu. Nekoč me je mr. Watrous vzel s seboj na družaben sestanek zbornice, ki je bil opoldne, v jedilnici najboljšega mestnega hotela. Tu se je zbralo kakih šestdeset moških srednjih let v brezhibnih temnih oblekah.

Posedli smo h kosilu okoli nekega velikih okroglih miz. Po obedu je imel pred-

sednik nekaj krajši nagovor in pozval člane zbornice, naj predstavijo prisotnim svoje goste, ki so jih pripeljali s seboj na sestanek. Gostov je bilo kar dosti in vsakega posebej so pozdravili z aplavzom. Vstal je tudi mr. Watrous in me svečano predstavil zbrani družini, ki me je rado vedno ogledovala in mi odobravajoče zaploskala.

Sestanek je bil pravzaprav posvečen vprašanju glasbenega in kulturnega življenja v mestu. — Po kosilu in po predstavljanju smo dobro uro poslušali govor predsednika menda edine glasbene ustanove v mestu — amaterske operne skupine. Govornik je bil sicer advokat in je svojo težavno, vendar precej prozorno nalogo opravil kar dobro. Slo je seveda za to, da bi kakorkoli že izvalil iz svojega še malo ne sentimentalnega poslušavstva nekaj denarja za kulturno poživitev mesta. Poslušali so ga zdolgočasno in z resnimi obrazi; neki možak pri sosednji mizi je s prikritim posmehom ves čas nekaj šepetal sosedu v uho. Na koncu so govornika

vljudno, vendar brez pripomb, nagradili s samozadovoljnim aplavzom.

*

Tedni so minevali in ob koncu septembra sem se poslovil od Binghamtona in njegovih ljudi. Bili so prijazni in dostikrat se nam je posrečilo razumeti drug drugega.

Vračal sem se v New York. Drugi dan se je tu začelo zasedanje Generalne skupščine in časopisi so bili polni nezaupanja, obtoževanj in žalitev. Skušal sem razumeti, pa nisem mogel.

Moji znanzi v Binghamtonu pa verjetno niti tega niso poskušali.

PETER JAMBREK

Sestavek »Amerika privatno« je bil nagrajen s tretjo nagrado na natečaju »Študent — svetovni popotnik«, ki sta ga razpisala Komisija za mednarodne stike pri UO ZŠJ in uredništvo »Tribune«.

Resnica v verzih

Srečala sta se in se pomenkovala. Podnevi, ponoči. Spet in spet se srečujeta in se prepirata. Predsednik in predsednik APZ. APZ je svojevrsten, edinstven pojem pri nas. Brod, ki vztraja skozi vse brodolome — da, brodolome! — vedno na površju, vedno z razpetimi jadr. Od njegove ustanovitve do danes — kaj je bilo že koncertov in nastopov, kaj doživeti! ... **Kaj je bilo že kriz!** Pri nas ni dosti amaterskih skupin — če je sploh katera, ki bi tako dolgo dobo vztrajale na tako visoki kvalitetni stopnji. Ni dosti zborov, ki bi v teh bogatih letih prepeli toliko pesmi in v nje vpleli toliko ljubezni, mladosti, lepote. **Res je. Resnica v verzih.**

Več, sprašujem se večkrat, katere so glavne žile tega telesa, katere vezi tako čvrsto spajajo ta naš mozaik mladosti.

Ideali, kaj ne? Da, ideali. Toda to je preveč abstraktno. Vem, pred vojno ideal slovenstva, po vojni ideal revolucije, in zdaj... A iščem na dani, iz zborov teh zadnjih let. Saj veš, to so najbolj burna in najbolj cvetoča leta. (»Burna« je zelo lep izraz za vse to in »cvetoča« zveni samozadovoljno.) Naša glavna pojavnost oblika je delo. Petje. In v tem vztrajamo cele mesece in se nič ne navečujemo. Pa petje postane šele proti kraju tudi užitek. Vse drugo, pred tem, je tlaka. In vendar nas gotovo prav ta tlaka najbolj veže. Delo, delo samo po sebi in ne samo zaradi plačila, koncertov. Ker oboje, delo in koncert, je šele poštena muzika. Veliko dela in nekaj koncertov. Takšna muzika pa ni zgolj izživljanje, ni zgolj izpovedovanje. Je tudi šola. Glasbena šola za zborovsko petje — kateri razred? Poskušaj biti piker. A ne boš ovrgel podatkov. V tej sezoni smo imeli že 87 vaj. To je 87 večerov v dobrih sedmih študijskih mesecih. Pa dodajva še ure nastopov in dodajva še debele ure organizacij-

skega dela; tudi ta delež daje večina pevcev, od kar smo svojo organizacijo postavili na nove temelje. Udeležba povprečno 78%. Je to šola ali ni? In kaj smo naštevali? V treh sezonah smo peli 84 pesmi. Ne »Na planincih«! So tudi take med njimi, da se jih profesionalni zbori izogibajo — ali pa se lomijo z njimi. Je to spricevalo ali ni? Boš oporekal? Nadaljuj.

Najpomembnejša pojavnost oblika zborov je seveda koncert. Koncerti in drugi nastopi. No, vidiš! In mi bomo imeli v letu dni 15 koncertov, kompletnih. In serijo nastopov. Tako bomo imeli z našo kulturno in politično javnostjo lepo čiste račune. Več kaj, o javnosti in nas in o računih... Javnost je sonce našemu cvetju. Od nje dobivamo priznanje, pozornost, voljo za svoj umetniški razvoj, tradicijo... Od tiste javnosti, ki je pozabila napisati kritiko o našem odličnem jubilejnim koncertu; od javnosti, ki nima pojma o razmerah našega dela in noče imeti pojma o njih; od javnosti, ki ji je malo mar, ali ima APZ dirigenta, ali ima streho — in kakšnega dirigenta in kakšno streho; od javnosti, ki nas bo z mirno vestjo in z ledenimi merili zakopala tri klatre pod zemljo, čim bomo zdrknili za ped z zelene veje, proglašila nas za krive, zmajala z glavjo in rekla: ni več tistega!... Od javnosti, ki vendarle žrtvuje veliko za nas in naše delo; ki ima veliko vrat in za vrati veliko prijaznih, tovariških obrazov, ki so voljni razumeti in pomagati; od javnosti, ki nam daje moralno oporo in... tradicijo? No, prav, pustiva tradicijo. Res je, da je tradicija naše delo in da je tudi naše breme, pojav, na katerega se v usodnem trenutku ne moreš sklicevati, le kritik lahko para z njo. Je tradicija vez? Ne, tradicija je rezultat. Všeč si mi. A z javnostjo, si mislim občinstvo? Tudi. Kam tace molisi? Nikamor. Bil si z nami: v Medvodah skoraj praz-

na dvorana... v snegu in mrazu in burji! Skoraj prazna dvorana. V Trbovljah se ne tate občinstva in tudi v Mariboru se zadnjikrat ni trlo občinstva. In koliko je še dvorana, ki jih ne bi napolnili? Zloben si. Sam veš, da imamo v Trbovljah zvesto dvorano odličnega občinstva. In da smo v Mariboru peli ob čisto neprimernem času. In da je veliko več dvorana, ki bi jih napolnili, od onih, ki jih ne bi. In da smo edini zbor, ki zna napolniti dve dvorani njihovega zbora? Bil, videl in slišal. Priznaj torej, da si zloben. In zakaj nas ni v dvorane, ki bi jih napolnili? Ker ne ustejnimo in ker včasih... Ne včasih, zelo pogosto običajno v predalih dremotnih ali celo nevoščljivih Svobod, v dopustih predsednikov, v nerazumevanju ali v revščini, takšni ali takšni. No, vendar se enkrat skupaj pogreva. Poglejva se občinstvu v dušo. So vedno navdušeni? Ne, vedno niso ravno navdušeni. Pred leti je bila, tako piše, najuspešnejša pesem našega koncerta »Kranjčev Jurij«. Lani je bil Kodaly. Humoreske še vedno burijo, a današnja, pošena muzika ne buri. Ej, zdaj se mi mrači, kjer je sonce opoldne. Tu ti jaz ne dam. Tu vidim uspehe, Kranjčev Jurij ima svoj vek in svoj krog. Kodaly ima drugega. A mi med vekove in kroge razpeti, temu in onemu hlapci, nobenemu gospodarji... Ha, sem te prikalal. Bo kaj resnice v tem. Prvemu je prelahko biti gospodar, drugemu pretežko. A k temu je pot. Tu izgubljamo popularnost! Popularen je Avenik. Tu si taremo zob! Ne taremo, brusimo! Amaterski zbor smo! Muzika je ena sama. To je težko in nehalčno. To je življenjsko vprašanje. Tega zbora pri nas ne delajo. Mi smo akademski zbor. Drugi uspevajo brez tega. Mi živimo samo s tem. Zaradi koga, začaj? Zaradi univerze, zaradi študentovskega stanu, zaradi slovenskega skladateljstva, zaradi slovenske reproduktivne umetnosti — amaterske, toda ne diletske! — In zaradi naše zborovske tradicije — zdaj pravim jaz: Tradicije! — Zaradi časa, v katerem živimo in zaradi naše čiste, poštene vesti in zaradi nas samih, nas, ki si iščemo muzike za življenje!

Gesla! A ne zgubljena in čisto jasna. Je to ideal? Je ime? Kvaliteta. Z današnjimi merili, z glasbenimi. Kaj žrtvuješ? Ali je treba žrtvovati? Ne misliš korak navzgor? Kajsi tri kot dva. Torej moraš žrtvovati. Če moram, žrtvujem. Kaj? Kar moram. Pomisli samo... Pusti me, razmišljam...

Se o drugi vezi govoriva. O družabni. APZ je vedno čvrst kolektiv. Pri delu, na vajah, na pohodih, na turnejah, pri odločanju. V dobrih in slabih časih, z dirigentom in brez dirigenta. Med nami je čvrsto prijateljstvo. In so mnoge tesne vezi. To je naša formula za pot iz kriz (Kaj pa formula za pot mimo kriz?). Vedno novi so. Letos 33 novih, ki so se zasedali. In vsi prijatelji. In še tistih drugih dvajset, ki so kmalu omahnil, še oni so po malem prijatelji. (Tudi ti, žrtve naših avdicij? Ti so avdicije naredili. Saj zato.) Povej, priznaš to vez? Priznam. Žrtvuješ? Ne. Brez tega ni poti. Toda vsi ne bodo mogli po tvoji poti. Torej vendar žrtvuješ. Vsaj kos. Zbor smo, ne društvo simpatizerjev. Samo toliko žrtvujem. To žrtvujemo že ves čas. A ti žrtvuješ na nož: množičnost za kvaliteto. Ne žrtvujem množičnosti. Množičnost je lepa. Le iščem kvaliteto. Kvaliteta je nujna. Če ne gre skupaj, morda gre vsako zase. Kako? Organizator si. In kaj boš žrtvoval? Več dela, več časa, več vdanosti ne pričakuje od nas. Organizator si, ti glej.

Ti pa si bogokletnik. Cenim te, a zdaj si bogokletnik.

Na svidenje tedaj.

Kdaj?

Jutri.

Že?

Seje.

-ch-

Motto:
Zabe, zabe,
svoabo so imele,
zbrane od sosednih miak.
Pile, jedle so in pele,
rega, rega, kvaak, kvaak.

Nekoč je bila (začne se kot v pravljici) dobra volja, čudovita misel in... srce. Vsa ta čudna družina se je zbrala nekega deževnega jesenskega večera v neki krčmi (Pardon! »Činkole« je kar zgladna gostilna in to z večjimi in manjšimi hišami) na posvet. To je bil zares čuden posvet. Beseda je dala besedo (beri: pesem je dala pesem) in na koncu koncev je na svet privekal (ob obilnem zalivanju njegovih roditeljev z žlahtno kapičico) novorojenček. (To je bil porod brez bolečin.)

ZBOR PRIMORSKIH ŠTUDENTOV
»VINKO VODOPIVEC«

Iz kronike nekega zbora...

Vsi srečni so oče Tone, soočtetje Gigi in ostali sprejemali čestitke od vseh strani, nazdravljali, pili in vsi hkrati objubliali, da bo novorojenček pridno rasel in se z uspehom razvijal (mimogrede: to ni bil navaden otrok) in, da bo nekdo vreden svojega imena, očeta in soočtetov.

(Prepis iz matične knjige: Ime: »MOSKI PEVSKI ZBOR PRIMORSKIH ŠTUDENTOV VINKO VODOPIVEC«. Kraj rojstva: »ČINKOLE«. Datum rojstva: »JESEN 1953. Oče: TONE. Mati: (prečrta) in namesto tega) Soočtetje: Gigi, Lojze, Marjan, Danilo, Tuzni, Jože itd. Pri porodu pomagale: Vse naktarice gostilne »Činkoles«.

(Za točen prepis jamči avtor)

»Vinko Vodopivec« ni bil več majhen otroček. Zrasel je v lep in krepak zbor. Osvajal je srca vseuprek (Posebno dekletom je močno upajal). Oče Tone se je res držal svojih obljub in dal otroku pravo vzgojo. Pa ne samo on, tudi »soočtetje« so skrbeli za pravo vzgojo. Ze zdavnaj ni več jokcal, znal je lepo govoriti (S tem pa še ni rečeno, da je bil kak enkrat terribel). Po prvih raječih korakih je lepega dne odločno stopil v veliko dvorano Slovenske filharmonije.

»Rojaki Primorci! Kakor lastovke na pomlad, tako se tudi naši fantje, primorski študentje, ki jih vidite tu pred sabo, radi vračajo v svoja rodna gnezda na Primorsko. Srečni so, kadar so med vami in radi vam bodo zapeli. Verjemite jim! Njihova pesem bo prihajala od srca. Sprejmite jo in nosite jo še dolgo s seboj!...

Tako je navadno začel napovedovati napovedovavec Tomaž (resnici na ljubo: Tomaž je kdaj pa kdaj je zamenjal kakšno besedo). Kolikokrat je moral vedno znova in znova tako napovedovati. Koper, Gorica, Piran, Izola, Postojna, Sežana, Tolmin, Pivka, Kobari, Ilirska Bistrica in še in še je bilo postaj v teh letih od zborovskega rojstva sem. Pa ne samo po Primorski — tudi drugod so »Vodopivci« že peli. Po Benečiji, v Gorici, v Trstu so privabljal s Srebotnjakovimi »Boris poslušavcem solze v oči in jih zopet razveselili z »Zabamni, Dosti je bilo teh romanj. Mnogo lepega, a tudi mnogo slabega. Morebiti sodi med najmanjše ta, da na Primorskem skoraj ne najdeš Sloveka, ki ne bi vedel, kaj je to »Zbor primorskih študentov — Vinko Vodopivec«.

Pláemo leto 1958. Arezzo. Topli avgustovski dnevi rosijo čela »Vodopivcem« daleč doli v Italijo (verjetno so bila čela rosna tudi od treme). Pojejo v družbi najboljših evropskih zborov. Tekmujejo. Kdo bo boljši? »Vodopivci« triumfirajo! Najboljši med najboljšimi. Teme joka od veselja. Ponosni so na ta uspeh. Diploma roma v vitrine zbora, kjer se pomeša med druge spominke in darila — od drugje. To navdne oslone priznanje še danes Jadran s pomembno pokazo naslenu radovednosti.

Nato je sledila Grčija. »Vodopivci« pojejo »Savarda palikardias (grška ljubzenska pesem). Griki so navdušeni. Toneta nam malone ukradejo (samo še tega bi manjkalo). Prosto je petja, pevci ustrezajo vsaki njihovi želji...

Da, to je bilo leto uspehov. Vse, česar so se »Vodopivci« lotili, je uspelo.

Je že tako, da mora za soncem dež priti (nepisan zakon narave), za veseljem žalost, za uspehom pa... Začelo se je z izgubo Toneta. Na njegovo mesto za klavirjem je stopil drugi. — Prvi so odhajali (danes so že vsi odslužili vojske, večnoma

Radovednost me je zanesla na ljubljansko Akademijo za glasbo, kjer so mi za razgovor pripravili Olgo Jež. Rojena je v Beogradu v Ljubljano pa je prišla l. 1954, da bi nadaljevala študij, solo petja ra AG. — Sprva je nisem videl, samo slišal sem jo. — Teja je odomek iz Smetanove Prodane neveste; močan, lep in čist sopran, brez preiznane vibrata. Poprosil sem jo za razgovor.

Predstavljamo: Olga Jež

Kdaj si se začela spoznavati z glasbo in se odločila za petje?

— Že kot otrok sem rada prepevala, pozneje pa sem se mislila učiti klavirske igre, toda nisem imela možnosti. V Beogradu sem končala srednjo ekonomsko šolo. Nato sem se vpisala na glasbeno akademijo v Beogradu, po enem letu pa sem študij petja nadaljevala v Ljubljani.

Slišal sem, da obiskuješ tretjo stopnjo študija.

— Res je. Sedaj mi teče prvo leto podiplomskega študija. Študiram na opernem oddelku pri prof. Adarjanu. Pri njem študiram operne odlomke, pa tudi cela dejanja za sopranski glas. Operne igre se učim pri prof. Cvetku... Večkrat bi želela slišati interpretacije slavnih pevov sopranistk, toda šola nima zbirko plošč, kajti ob poslušanju dobre interpretacije človek precej pridobi. Drug problem pa so note, ki jih moramo zaradi pomanjkanja nenehno prepisovati.

Kakšno je študentovsko življenje na akademiji, mislim kolektivno in organizacijsko?

— Velike povezane ni, razen morda malo večje v študentovski organizaciji, kajti vsak slušatelj ima svoj specialni študij, zato študira sam pri svojem profesorju in ostale redko vidi. Povezava naj bi bila mogoče produkcija ob koncu šolskega leta ali pa skupne vaje...

Tvoji dosedajni uspehi in nastopi?

— Imela sem nekaj koncertnih nastopov v okviru Društva skladateljev, kjer sem pela samospeve svojega moža. Smejala sem pri Radiu Beograd in Ljubljana, nedavno pa sem posnela nekaj Kogojevih doslej še neizvajanih samospevov. Na klavirju me spremlja mož. Seveda mi je možnost skupne vadbe v veliko pomoč. Kogojeve samospeve imam zelo rada in jih pogosto izvajam.

Pri katerih velikih pevcih se učiš oziroma jih čeniš?

— Navdne me privlači petje R. Tebaldi in Z. Kunc, ker pojeta iste vloge, ki jih sama študiram. — Slovanski skladatelji mi zelo le-

žijo. Rada pojem odlomke iz Prodane neveste, Rusalka, Evgenija Onjegina in Pikove dame. Všeč so mi skladatelji K. M. Weber (Carostrelec), Verdi (Othello), Gluck (Orfeo)... Toda tudi modernejši stvaritve me privlačijo. — Kogojeve Črne maske so me zelo impresionirale.

Kako študiraš skladbo?

— Zelo je važno obdobje, v katerem je skladba nastala in stil. Najprej moram spoznati to dvojje. Dodobra se moram spoznati z glasbeno strukturo in s tekstom, da potem lahko podajam občuteno glasbo in pri tem pojem besedilo čim bolj jasno. Mislim, da mnogi pevci premalo pazijo na jasnost besedila, kar ni prav.

Kaj misliš o slovenski glasbeni publikli in o naši Operi?

— Imamo zelo ozež krog ljudi, ki se navdušujejo za moderno muziko. Največ jih ostaja pri klasični, zato so moderna dela zelo slabo obiskana. Mislim, da je treba publiko voditi, če želi ne direktno vzgajati, kajti tudi moderna dela zaslužijo pozornost...

Naša Opera uživa slovesa doma in v tujini. Slovenci slovimo po dobrih pevcih, toda čisto se dogaja, da ravno najboljši pevci odhajajo v tujino, kamor jih zvabi želja po uspehu in visokih honorarjih, potem pa se vračajo domov samo še na gostovanju. Kljub navidezni nezasedenosti ljubljanske Opere so vsa pevska mesta zasedena, tako da že nastaja problem, kje naj najde pevec zaposlitev.

Kaj bi najraje pela na prvem nastopu in kakšni so tvoji načrti za bodočnost?

— Moja vroča želja je, da bi bila moja prva opera Prodana nevesta, želim pa si tudi koncertnih nastopov. Skoda le, da koncertno petje pri nas še nima perspektiv za stalno zaposlitev. In načrti? No, to niso načrti, so le želje... Rada bi čimprej pela v Operi, pred občinstvom, kajti razvoj in uspeh pevca je povezan z Opero... Tudi v Italijo bi rada šla na izpopointev, da bi se tam spoznala s tujo moderno glasbo. Toda vse to so le želje...

B. Aparnik

so se kar lepo znašli po službah, a še vedno hodijo kdaj pa kdaj nazaj k zboru po razbite kose spominov). Nastopila je kriza. Nekje je vsakdo slutil, da bo prišla, a ko je bila tu, je vsakdo obstal presenečen. Kako — zakaj? Nad zborom je visel Damoklejev meč, ki je grozil s pogromom. Gorje!

Nenapisan je tudi drugi zakon narave: za dežjem spet sonce vidi. Prišel je Brane, (si ga more kdo predstavljati brez brkov) se postavil pred zbor, zamahnil in iz mladih grl je spet zadonela mogoč-

V tej in v ostalih številkah naše lista, ki bodo še izšle do začetka poletnih počitnic, bi vam radi predstavili tri mojstre kratkih zgodb. Avtorji so vam gotovo dobro znani, zgodbe pa, ki smo jih izbrali, so verjetno manj znane, zato pa zelo značilne za vsakega izmed njih.

Liam O'Flaherty, rojen l. 1897, še živi in je gotovo ena najbolj znanih osebnosti v irski literaturi. Njegov bogat opus obsega romane, novele,

zgodb, pesmi, biografije in drame. Ena njegovih najbolj znanih novel »Ovadu« (1925) je bila l. 1953 ponovno na filmski trak in spada danes v serijo klasičnih filmov. Državljan-ska vojna na Irskem, ki je divjala v drugem desetletju našega stoletja, je močno vplivala na O'Flahertyjevo delo. Mnogo njegovih najboljših del se nanaša na to obdobje in prav tako tudi zgodba, ki vam jo predstavljamo.

Dublin je ležal zavrt v temo, le slabotna svetloba meseca se je prebijala skozi raztrgane oblake in metala blede luč, podobno prihajajoči zori, preko ceste in temnih voda reke Liffey. Okoli obleganege dvorca so grmeli topovi. Tu in tam po mestu so strojnice in puške pretregale nočno tišino, krčevito, kakor lajajo psi na osamljeni farmi. Republikanci in nacionalisti so bili državljansko vojno.

Na strehi bližnj O'Connell Bridge je stražil republikanski strelec. Poleg njega je ležala puška. Njegov obraz je bil obraz študenta, opek in asketski, toda oči so imele mrzel sijaj fanatika. Bile so globoke in razmišljujoče, oči človeka, ki je navajen gledati smrt.

Požrešno je jedel sendvič. Ze od jutra ni imel ničesar v ustih. Preveč je bil razburjen, da bi lahko jedel... Ko je končal s sendvičem, je vzel iz kape steklenico whiskeyja in napravil kratek požirek. Potem je steklenico zopet spravil v šep. Za trenutek je premišljeval ali naj si prižge cigareto ali ne. Bilo je nevarno. Plamen bi utesnili videti nasprotniki. Potem se je odločil, da bo tvegal.

Vtaknil je cigareto v usta in jo prižgal. Skoraj v istem trenutku se je odbila krogla od roba strehe. Strelec je pognil roko in enkrat dim iz cigarete, nato na jo je ugasnil. Potfio je zaklet in se spazil na levo stran strehe. Previdno se je dvignil in poodal čez rob. Zopet se je posvetilo in krogla mu je za-

brančala nad glavo. Hitro se je sklonil. Videl je, da prihaja streljanje z nasprotni strani ceste. Hitro se je prevačil do dimnika in se počasi dvignil za njim, kakor ni videl čez rob. Ničesar ni bilo videti, razen obrisa nasprotni strehe. Sovražnik je se skril.

V tem trenutku je zagledal tovarni avto, ki je privozil čez most in zavil v ulico. Potem se je ustavil na nasprotni strani ceste. Strelec je slišal brnenje motorja. Srce mu je udarjalo vedno hitreje. Bil je sovražnikov tovarnjak. Nenadoma je okoli vogla prišla stara ženska, pokrita z veliko ruto. Začela je

Anica izdahnica: Vinjete

Liam O'Flaherty

STRELEC

govoriti z voznikom. Kamla je na streho, kjer je ležal strelec. Ovadu.

Mož za volanom se je sklonil skozi okno in gledal proti strehi. Strelec je dvignil puško in ustrelil. Glava voznika je težko udarila ob okno. Ženska je začela bežati. Strelec je bil enkrat ustrelil. Ženska se je zavrtela okoli sebe in v kričkom padla.

Nenadoma je z nasprotni strehe počil strel in strelec je z kletnjo spustil puško. Puška je zaropotala po strehi. Zdelo se mu je, da bo hrup prebudil mrtve. Sklonil se je, da bi jo pobral. Ni je mogel dvigniti, roka je bila nerabna. »Zadeti sem,« je zamrmral.

Zopet se je spazil za dimnika. Z levo roko je previdno otipal ranjeno desno ramo. Kri mu je tekla skozi rokav suknjate bolecine ni čutil, le roka je bila kakor mrtva. Istega je pognil nož in ga je težko odprl, da bi praval roko. Videi je bilo le ustreleno rano, izhoda ni bilo videti. Krogla se je zapletla v kost in jo vrtno zdrobila. Upognil je roko pod ramo. Zlaka je bil svil nazaj. Od bolečine je stisnil zobe. Potem je iz šepa pognil zavojček in ga odprl z nošem. Zmil je vrat steklenički z

jedom in vili tekočino na rano. Val bolečine ga je preplaval. Ko je rano nekako zavezal, je naslonjen na dimnik zaprl oči in se skušal prisiliti, da ne bi mislil na nezno bolečino. Na cesti spodaj je bilo tiho. Avto je še vedno stal pri mostu in stara ženska je še vedno ležala na cesti.

Strelec je nekaj časa mirno ležal in premišljeval, kako bi pognil s strehe. Jutro ga ni smelo zateči ranjenega na strehi. Ubiti bi moral sovražnika na nasprotni strehi, toda puške ni mogel uporabiti. Pomislil je na revolver. Potem se je domislil ukane. Snel si je kopo in jo nataknil na puškino kopito. Počasi jo je pornil čez rob strehe. V istem trenutku so krogle prerežale kopo, da je padla na cesto. Tudi roko je pustil viseti nekaj časa čez rob strehe, potem pa je počasi izpustil puško, da je padla na cesto. Čez čas se je začel previdno plaziti proti levi. Ukana se mu je posrečila. Strelec na nasprotni strani je mislil, da ga je zadel. Stal je med dimniki in gledal sem preko.

Republikanec se je nasmehnil in dvignil revolver. Razdalja je bila okoli petdeset jardov. V desnici je čutil bolečino. Roka se mu je tresla. Stisnil je ustnice, globoko zajel sapo in ustrelil.

Ko se je dim razkldil je pogledal čez rob in skoraj zakričal od veselja. Nasprotnik je bil zadet. V smrtni agoniji se je zvijal na robu strehe. Puška mu je padla iz roke in zamolklo je zadonelo, ko je padla na pločnik. Umirajoči mož se je še enkrat vrtel in padel naprej. Telo se je spet in spet obračalo v zraku in nato je bilo slišati top udarec. Potem je zopet vse utihnilo.

Strelec se je ob prizoru stresel. Želja po boju je ugasnila v njem. Truden in oslavljen je začel

preklinjati vojno in sebe in sploh vse. Pogledal je kadečji se revolver v svoji roki in ga z gnusom vrget na tla. Počasi se je umiril in strah ga je jel zapuščati. Iz šepa je pognil steklenico z whiskeyjem in jo izpraznil na dušek. Pod vplivom alkohola se je počutil brezskrbnega. Sklenil je, da bo zlezal s strehe in se javil svojemu komandantu. Vse naokoli je bilo tiho. Pobral je revolver in ga spravil v šep. Potem je zlezal v hišo in se spustil po stopnicah. Ko je prišel do večnih vrat, ga je premagala radoved-

nost, da bi videl mrtvega strelec. Kdorkoli je še bil strel je bil dober. Premišljeval je, če ga pozna. Mogoče je bil celo iz njegove čete, preden se je pridružil nasprotniku. Sklenil je, da bo pogledal, kdo je. Previdno je pogledal okrog vogala na O'Connell Street. Na zgornjem koncu ceste je bilo slišati streljanje, toda tu je bilo mirno.

Skekel je čez cesto. Strojnic je zalajala in toča krogel se je vsula za njim. Vrget se je na tla poleg mrtvega. Strojnica je utihnila. Potem je počasi obrnil mrtvo telo in se zagledal v obraz svojega brata.

P prevedla T. Wolf

V letošnjem šolskem letu smo zaznamovali le malo medfakultetnih tekmovanj. Niso bila številna, vendar precej kvalitetna in dobro obiskana. Na sliki: roket na GR. Foto: Joco Znidaršič

Presenečenja in tesne zmage

O delu prvega društva v Jugoslaviji za go, Go-društva Ljubljana, smo že poročali. Pravkar se bliža koncu finale tekmovanja za prvenstvo kluba, kjer so se pomerili med seboj najmočnejši.

Go igra je neusmiljena in brezkompromisna. Možnosti za remi v tej igri praktično ni. In da bi se odpravila še ta najmanjša možnost, so poskrbela turnirska pravila, ki določajo, da se ob koncu igre tistemu, ki je bil prvi na potezi, torej črnemu, od doseženih točk odšteje 5 in pol točke. Pet točk zato, ker je to pravična odškodnina za veliko prednost, ki jo uživa črni s tem, da igra prvi. Pol točke pa zato, da je nemogoče igrati na remi, ampak le na vse ali nič, na zmago ali poraz, pa čeprav bo zmaga dosežena le s polovico točke. Torej mora črni, če hoče, da mu bo zmaga priznana, preseči nasprotnika za najmanj šest točk. To turnirsko pravilo je v veljavi pri večini go-tekmovalj v svetu.

In prav to pravilo je mnogim na turnirju povzročilo resne glavobole. Turnir bi skoraj lahko krstili za »turnir za las dobljenih (ali izgubljenih) partij«. Najnavedemo le najrazburljivše: favorit Šturm : Vukas 1 1/2 : 0; Ekart : Vukas 1/2 : 0; Jemc : Oblak 1/2 : ; Podgoršek : Čatar 2 1/2 : 0.

Je pa to tudi turnir presenečenj in nepričakovanih obratov. Favorit za eno najvišjih mest Udovič je v šestih kolih nabral 3 zmage, zato pa tudi 3 poraze in je odstopil. Neverjetno presenečenje je pripravil Špeh, ki se z gojem še ne ukvarja dolgo. Vstop v finale si je priboril iz skupine B, in zato je že njegovo udeležbo med finalisti šteti za uspeh — nihče pa ni pomislil, da bi tu lahko predstavljali kandidata za eno najvišjih mest. Tedaj pa je prišlo presenečenje: zrušil je dva odlična igravca, Šturma in Udoviča, nato pa še druge zelo dobre igravce in se je trenutno s 5 doseženimi točkami zasedel na četrtem 3.—5. mestu.

Tudi ostala mlajša tekmovavca iz skupine B, Javornik in Jemc, sta pokazala, da sta vredna visoke družbe in da se ne bosta dala kar tako. Ne glede na njun plasma je važno že dejstvo, da bosta s samo udeležbo na turnirju skokoma pridobila na moči.

Stanje po predzadnjem kolu:
Vukasovič 7, Mustafa 6 (1), Ekhart, Novak, Špeh 5, Šturm 4 (1), Čatar 4, Jemc, Oblak, Udovič 3, Podgoršek 2 (1), Javornik 2.
K. L.

LETOS NEKOLIKO MANJ

Ko skušamo ogledati delo Zveze študentskih športnih organizacij v letošnjem šolskem letu lahko smelo trdimo, da se je marsičem razlikovalo od preteklega. Videti je, da se sistem, ki smo ga letos prakticirali, ni najbolje obnesel.

V tem šolskem letu je bila iniciativa prepuščena športnim odborom na fakultetah. Le malokje so dočela izpolniti program, vse preveč pa smo se zanašali na dvotirnost športnega udeleževanja: na fakultetne komisije za telesno vzgojo. Mnogokje se je interni fakultetni športni program (športne organizacije namreč) omejil le na skromne priprave za srečanja sorodnih fakultet, ki so nam navadno rušila principe naše organizacije.

Tudi pri meduniverzitetnih turnirjih letos nismo imeli srečne roke. Razen vzorne izvedbe — naknadno in s težavo prirejenega — prvenstva v smučanju nimamo kaj posebnega pokazati. Dosežena uspeha v rokometu in odbojki nista bila plod trajnejših načrtnih priprav. K sreči nismo bili med udeleženci turnirja v nogometu, vendar bodo naši predstavniki na konferenci ZSSOJ posegli v debato o nadaljnjem obstoju podobnih tekmovanj.

Z gotovostjo lahko trdimo, da je delo študentske športne organizacije precej trpe-

lo zaradi dejanske, vzajemne nepovezanosti oz. premajhne povezanosti med obema organizacijama na univerzi, ki skrbita za študentski šport in rekreacijo. Del krivde pa je tudi pri zastopnikih študentov posameznih fakultet in oddelkov v Upravnem odboru Zveze študentskih športnih organizacij, ker so vse premalo aktivno gledovali pri delu organizacije. Na seji Upravnega odbora so prihajali predvsem s prošnjami za dodelitev materialne pomoči, oziroma opreme. Posebne iniciative za skupne akcije niso pokazali, odhod tudi delno izvira dejstvo, da v letošnjem letu nismo izvedli več medfakultetnih tekmovanj. Dodamo lahko še to, da kljub zagotovilom niso pravočasno vračali opreme in tako onemogočali najbolj ekonomično izbrano tako skromnih rekvizitov.

Brez dvoma je šlo pri preteklem letu tudi za težave subjektivnega značaja. Novi sistem študija, pušča današnjim generacijam študentov le malo časa zato mnogi niso — s povečano osebnostno aktivnostjo — pomagali taktirati, ko bi bilo to nujno potrebno.

Vsekakor položaj še ni zaskrbljujoč. Posebej v zadnjem času je čutili čedalje večjo iniciativo s strani komisije pri Univerzitetnem svetu za povezavo s študentsko športno organizacijo, ki bo v bodoče gotovo rodila boljše rezultate.

S PZ NA LETOVANJE

Večkrat smo že podrobneje seznanjali naše študente z vsem organizacijami, kar jih premore hiša na Poljanski cesti 6. Navadno pa so vsi pisci preskočili eno glavnih (vsaj za sedanjí čas) dejavnosti — Počitniško zvezo.

Vsakdo pozna že iz srednje šole to organizacijo, ki pomaga mlademu človeku čim boljše in čim ceneje prebiti počitnice na potovanju ali na letovanju ob morju ali v planinah.

Tudi med študenti imamo to organizacijo. Čedalje več pripadnikov ima. V času »odmiranja« raznih popustov na železnici in drugih prevoznih sredstvih je ta organizacija — Ferijalni savez Jugoslavije — še najbolj trdna. Le malo ozka je, saj nudi ugodnosti svojim članom le v kratkem času od 15. junija do 15. septembra. (To velja le za popust na prevoznih sredstvih, ne za domove PZ.)

Lahko rečemo, da v Sloveniji Počitniška zveza še ni dosegla svojega vrhunca. Člani organizacije iz naše republike vse preveč uporabljajo njene usluge le na potovanjih, medtem ko lahko domove Počitniške zveze, (kjer bi se lahko skupine mladih popotnikov ustavljale) preštejemo na

prste. Le v nekaterih krajih je v času poletnih počitnic poskrbljeno za potujoče skupine. Vsekakor bi bilo zaželeno, da posebno za prihodnje zimske počitnice poskusijo organizirati — podobno kot v drugih univerzitetnih centrih — nekaj »zimovnikov«, kjer bi lahko smučarji za majhen denar prebili svoj zimski prosti čas.

Zadnjih nekaj let Počitniška zveza deluje skoraj brezhibno po vsej državi. Posebno v študentskih počitniških centrih so korektni pri poslovanju s prijavi in rezervacijami potovalnih skupin. Zato čedalje več članov PZ z naše univerze odhaja na krožna potovanja po domovini in na letovanja, predvsem na južni Jadran.

Poseben čar daje letos delu Počitniške zveze na univerzi potovanje in letovanje na Poljskem. Izvršni odbor Počitniške zveze se je samoiniciativno lotil naloge, organizirati izmenjavo 50 študentov iz Poljske in Jugoslavije. Centralni komite Ljudske mladine je namreč odstopil ponudbo iz Poljske članom Izvršnega odbora. Poljaki so sprva predlagali celo število 100 izmenjav, vendar njihovega predloga niso mo-

gli sprejeti, ker bi tako precej obremenili že tako skromne ankaranske zmogljivosti.

Celo stvar so organizatorji iz PZ dobro zastavili. V sodelovanju z Univerzitetnim odborom Zveze študentov so že izdelali dokončno listo prijavitelcev (teh je bilo nad 120!); zdaj le še sprejemajo vplačila in zbirajo potrebne dokumente. Potovanje in tritedensko letovanje, vključno z izleti v nekatere turistične centre bo stalo le okrog 30.000 dinarjev. Odpotovali bodo predvidoma 4. julija. Na povratku preko Avstrije si nameravajo udeleženci potovanja ogledati tudi Dunaj.

V Izvršnem odboru pa mislijo tudi na pridobitev novih kadrov. Tako bodo poslali nekaj študentov na seminar Počitniške zveze v Budvo. S tem bodo dobili nove agitatorje in delavce za organizacijo. Na vseh fakultetah Počitniška zveza še ni tako razširjena kot bi lahko bila. S pridobitvijo novih agilnih funkcionarjev pa jo nameravajo med študenti razširiti.

Uradne ure IO PZ: ponedeljek in petek od 17—18 in ob sredah od 13—14. ure.

Foto Joco Znidaršič

Srečanje študentov agronomskih fakultet in višjih kmetijskih šol je bilo letos v Zemunu od 18. do 20. maja. Poleg športnikov, ki so nastopili v 5 panogah (roket, odbojka, košarka, šah in streljanje), so se srečanja udeležili predstavniki Zveze študentov z agronomskega oddelka ljubljanske biotehnične fakultete. Zastopniki študentske organizacije so razpravljali predvsem o študijski reformi in o vprašanjih, ki so z njo povezana. Na razstavah pa so študentje prikazali svoje učbenike, dosežke na področju umetniške fotografije in pripravili nekaj kulturno-umetniških prireditvev. Poleg tega so si ogledali dvoje pomembnih objektov: agrokombinat »Beograd« in tovarno poljedelskih strojev »Zmaj« v Zemunu.

V športnem delu srečanja ljubljancani niso dosegli preveč zavidljivih rezultatov, saj so med 15 ekipami dosegli sedmo mesto. Upoštevati pa moramo, da vse ekipe niso nastopile v vseh disciplinah.

Ljubljanski študentje so največji uspeh dosegli v streljanju, kjer so se med desetimi moštvimi uvrstili na drugo mesto. Odlični Struklec pa je zmagal med posamezniki.

Presenetili so tudi roketetaši s 3. mestom. Zanimivo je, da so v ljubljanski ekipi igrali neregistrirani igravci in se uspešno zoperstavljali moštvom, v katerih so igrali študentje — igravci klubov I. in II. zvezne rokometne lige. Ljubljanskim »ligašem« njihovi klubi niso dovolili nastopiti na tem tekmovanju.

V odbojki in košarki so bili ljubljancani izločeni že v predtekmovanjih.

Šahisti se — s svojo slabo zasedbo — niso mogli uspešno boriti s prvokategorjniki v ostalih ekipah, dosegli so le 5. mesto.

Letošnja organizacija agronomiade je bila občutno boljše od lanske v Zagrebu. Tudi nešportnih izgredov in poškodovanih igravcev ni bilo kot takrat, saj so ocenjevali tudi disciplino in vedenje igravcev. Prav številne poškodbe na lanskí prvi agronomiadi so bile vzrok, da letos v ljubljanski ekipi niso sodelovali študentje, ki igrajo v ljubljanskih klubih. Upoštevajoč to, smo lahko z uvrstitvijo kar zadovoljni.

flek

Ljubljancani sedmi

Florijan razmišlja

Ni dolgo tega, kar so se vrstile skupščine in drugi obračuni dela v študentski organizaciji na fakultetah in oddelkih. Tudi sam sem bil navzoč na dveh skupščinah. Pa bi moral o skupščinah tudi pisati, kajti nekateri menijo, da še ni bilo zadosti pisanega o njih. Ti menda ne boro Tribune!

Torej, poslušam pazljivo predsednikovo poročilo. Nič novega se ni pripetilo; zgradba fakultete se ni podrla, niti niso zgradili nove. Tudi skript se nimajo; vendar so se tokrat »zaglavile« pri založbi (in ne kakor na pravo, kjer so se pri študentih, ki jih — tiskanih — ne morejo zložiti, zvezati in dati v promet). Tudi brigadirsko normo so izpolnili, seveda šele na drugo intervencijo — kot lansko leto.

Niti blagajnik ni povedal nič novega, v srce segajočega. Nekaj denarja še imajo v ročni blagajni, morda nekaj tudi v nožni, ostanek pa v bančni knjižici. Shodi in razhodi denarcev se ujemajo; žal je na kraju le-teh samo malo sešlo (kot študentov na skupščini).

Torej od vodstva Zveze študentov nič, nasloniti se moram na iniciativo članstva. Skoraj bi se že naslonil na nič, ko vstanje Felicijan in prične govoriti o strnitvi sil, o enotni akciji študentov, pa tudi profesorjev.

»Nastopiti in delati moramo«, je rekel, »kot en sam mož« in pri tem je pomenljivo povzdignil glas.

No in tu smo. Vprašajmo se, kaj bi bilo če bi mi vsi (nas 8769 akademskih državljanov in državljanek) delali vse tako kot Ta en sam mož.

Denimo, da bi bil Ta en sam mož...

BRUC

Ročno bi stopil, a en sam mož namreč, na faks in se poskusil vpisati. Nič hudega, če bi sprva napak izpolnil 2 kompleta obrazcev za vpis. Vsi bi ga blagrovati, posebej tiskarji, ki bi oktobra delili dobiček.

Seveda med samim aktom vpisovanja ne bi štedil s svojimi bednimi odgovori na vprašanja uslužbencev in ti se ob enem samem ne bi razburili preveč, ne pozabite, nas je 8769 enako kvalitetnih brucov!

Potem bi šel Ta en sam mož (namreč ni Ljubljane) na lov za sobo. Iz oglase strani v »Delu« in »Dnevniku« bi izbral le tri ponudbe. No, potem bi si pri treh študentskih gospodinjah podajali kljuko. »Kdo vendar?« boste vprašali.

»I, kdo, mi, bruci. 8769 nas je. Vsak bi dvakrat prijel za kljuko: enkrat pri vstopu, drugi pri izstopu. Zvonili bi le enkrat mi, večkrat pa navček na Zalah — gospodinjam namreč. Ja, 8769 ni tako majhna številka.«

Tako bi zviseli za sobo in bi šli na postajo, v čakavnico. Morda ne bi bilo prostora za vse na postaji v Ljubljani, no, pa bi se že porazdelili po vseh 247 postajah v naši ožji domovini, da bi imeli vsi streho nad glavo. Vendar, to nam najbrž ne bo dano... Prišli bodo miličniki in... Saj niti ne vem, če jih imamo toliko, da bi nas vse pregovorili in odpeljali z železniške postaje, kajti ni dovoljeno, da bi nadebudni bruci prenočevali v čakavnici na postaji.

Zjutraj bi šli na predavanje, saj smo ja bruci. In študiramo geodezijo. Praviijo, da takih oné — se pravi geodetov — primanjkuje. In bi se lepo vsedli. Vsak na svoje mesto, vsak na svoj kvadratni decimeter prostora. Nas 8769 seveda!

A-a, ni dobro, da bi bil Ta en sam mož bruc, naj bo raje...

ŠTUDENT

Bi šel Ta en sam mož na brucovanje, ni seveda z njim. Oh, kako dobro brucovanje bi bilo. In kakšen finančni efekt šele!

Bilo bi pa nekako tako-le: Množični prizori — marširanje kristjanov — 4384 študentov oz. gladiatorjev kroti 4384 preostalih študentov — enkratno — neponovljivo! Treskale bi steklenke, lomil bi se inventar in uničevala tudi neprijateljeva živa sila itd. Pravite, da eden manjka, tisti 8769-ji študent. Veste, on pa še stoji za točilno mizo in pije dalje. Karakter, kajne?!

Seveda bi vse to držalo le v primeru, če ne bi bil Ta en sam mož študent četrtega letnika prava. Tam namreč vsega tega ne bi bilo, vsaj ne pod naslovom: brucovanje.

»Oh, da bi imel, Ta en sam mož sobico, da bi jo delil s svojimi številnimi kolegi. Kako velike denarce bi si napravila! Kajti 4000 + 8768 krat 4000 = ja nič več kot 2 milijardi, 315 milijonov in bore 16.000 dinarjev in to v kratkih petih letih in pol, kolikor traja soliden študij. Toda, kaj ko bi davki toliko pobrali!«

Res skromne misli ene od manj zahtevnih gospodinj, saj je pri nji delež po glavni študentskega stanovanca le 4000 dinarjev.

No, pa če smo že ravno pri denarju — natočimo si še malo čistega vina. Vzemimo, da bi imel Ta en sam mož študentsko. »Študentsko z juga« kakor pravi. In mi vsi z njim! Koliko milijard bi šele potlej pustili pri pokru in »prefu«, da o dekletih iz Slona in Raufnka niti ne govorimo.

Je morda kar bolje, da je nima — take študentske — ta naš vrli mož.

Jo, ali da bi šel Ta en sam mož na prakso, v inozemstvo seveda. Za celo leto bi se Ljubljana oddahnila od študentske more. V gostilnah in kavarnah bi bilo dovolj prostora na petek ali svetek. Le cariniki bi psovali, ko bi se vsi hkrati vrnili z avtomobili, saj bi bilo natančno 8764 avtomobilov na carini (ostanek 5 kosov gre na račun poškodbe na delu in pri vožnji retour.)

A-a, tudi to ni dobro. Poskusimo, kaj bi bilo, če bi bil Ta en sam mož...

DIPLOMANT

Prvi bi se razburjali vrli sorodniki in znanci, saj bi se morali takoj — in proti plačilu seveda — pohvaliti v rubriki »Razno« v nedeljskem »Delu«, da so pritiščali spet enega sorodnika do tako uvaževanega akademskega naslova.

Tudi naša praksa bi bila nedvomno prav srčno vesela, ko bi nas kar naenkrat toliko dobila. Tako bi nas bili veseli, da bi nas pošiljali drug do drugega pokazati se, kako vrli študentje smo bili in kako dragi strokovnjaki smo. »Ja, veste,« bi govorili, »za nas ste predragi. Bomo že brez vas opravili. Če smo teh sedemnajst let lahko, bomo še teh nekaj, do naše penzije. Potlej, morda.«

Torej bomo morali na odsluženje vojaškega roka. Žal, tudi tu se često dogodi, da zvisimo. Kako bodo mogli vplivni žlahtniki kar 8768-krat posredovati, da nas spravijo vsaj na seznam nabornikov, če že ne na seznam kandidatov za šolo. Saj ne rečem, enkrat, dvakrat se že da požgečkati številke in se stvar uredi. Toda, pomislite, kar 8768-krat, ne, to je pa preveč. (Morebiti vas zanima, kje je ostanek enega diplomanta. Veste, on čaka, da bo skrajšan rok. Mogoče bo dočkal, kdo ve?) Ali bi morda počakali mi vsi in se vpisali za kratek čas še na eno fakulteto?

Vam svetujem: raje ne, ker se lahko primeri vse, kar smo zapisali pod točko BRUC.

Torej, jasno je, da tudi ta rešitev ni dobra. Ostane nam le še ena rešitev. Naj bo Ta en sam mož...

STARA BAJTA

Hm, to bi pa bilo nekaj. Takoj bi v vesoljni Ljubljani povečali kapacitete gostinskih podjetij. (Nič ne de, četudi proti sklepom zborov volivcev!) Kako bi bili veseli, Ljubljanečani namreč, ko bi mi vsi (ne pozabite, 8769 nas je!) malce okajeni, ob uri, ko je spanec najslajši zavili, z ubrano pesmijo na ustih po ulicah proti Kolodvorski restavraciji!

Ker bi to počenjali precej pogosto, bi tudi Felicijanu postalo proti jutru čedalje bolj žal izrečenih besed. Zbudil bi se in tekel v redakcijo »Dela« in dal naslednjo izjavo: »Preključujem vse besede, ki sem jih rekel na skupščini dne... 1962, še posebej pa tiste, po katerih bi vsi tako poglavno nastopali.«

No, še preden bi tudi jaz to prebral in se tudi sam zbudil (aparati miselnih funkcij mi je malo v kvaru, začasno) bi nedvomno pomislil še na eno varianto. Ta en sam mož naj bi bil...

UNIVERZITETNI PREDAVATELJ

In to eden od cca 367, pred katerih obliča stopijo študentje dandanašnji. Na predavanjih, vajah ali izpitih.

No, hitro si zamislimo nekaj kombinacij.

Na primer: Vsi bi kot Ta en sam mož odšli v inozemstvo, na specializacijo, izpopolnitev, študijsko potovanje ali kot vodje absolventske ekskurzije. Ju-hu-hu! Ne bi bilo predavanj in to na vesoljni univerzi.

Zdaj pa še nekaj bolj temnih:

Vsi kot en sam mož bi napisali učbenike in skripta in jih tudi izdali. Vsi bi kot en sam mož določili en izpitni termin. Vsi študentje bi se kot en sam mož pripravljali na izpit.

In zamislite si ponovno Kosovsko morijo (tudi ona prva je bila junija meseca!), če bi vsi kot en sam mož pisali na zadnje strani indeksa — kjer smo študentje najbolj občutljivi — številke enake ali manjše od ene!

Pri takih mislih se pa tudi jaz zbudim in sem se res!

Predsednik volilne komisije je ravno bral: »...vsi imenovani tovariši so bili izvoljeni v odbor.«

Delovni predsednik je samo še formalno dodal: »Če nima več nihče...« Dlje se niti ni več potrudil, kajti dvorana je bila že prazna. Popolnoma, tudi mene ni bilo več.

BERITE X-100

Berite X-100

BERITE X-100

Berite X-100

BERITE X-100

Berite X-100

BERITE X-100

Berite X-100

BERITE X-100

Berite X-100

BERITE X-100

Berite X-100

BERITE X-100

Berite X-100

BERITE X-100

BERITE X-100

Berite X-100

BERITE X-100

Berite X-100

BERITE X-100

Berite X-100

BERITE X-100

Berite X-100

BERITE X-100

Berite X-100

BERITE X-100

Berite X-100

BERITE X-100

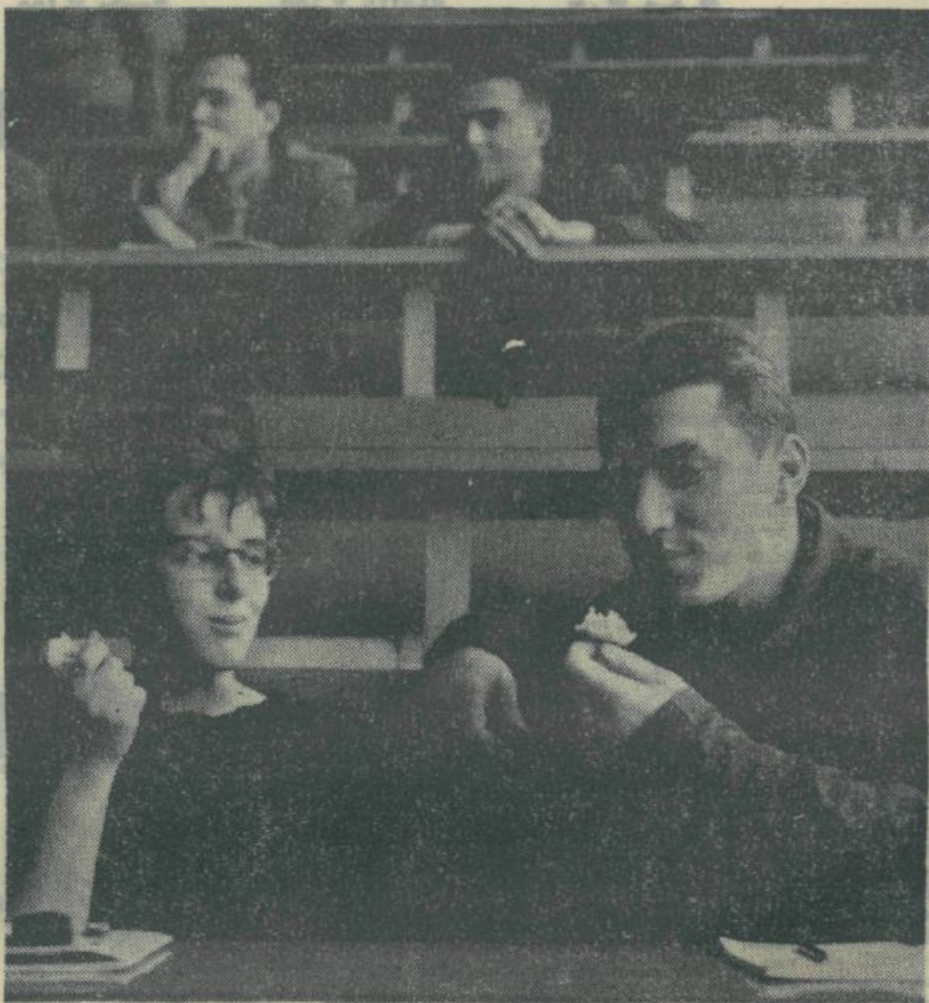
Berite X-100

BERITE

Kaj neki misli dekle na sliki, ko zre v kolega, ki zamaknjeno opazuje, od katere strani bi ugriznil v jabolko? Po obrazih sodeč bi sodil, da ne premelevata posebno težkih problemov. Junijsko razpoloženje pač zahteva tudi svoje odmore, ki jih pa glede na skisano vreme lahko preživimo le, če imamo streho nad glavo. Vikend pod milim nebom si privoščijo le največji optimisti.

Predavalnice se počasi, a vztrajno praznijo. Na nekaterih fakultetah so profesorji že nehali s predavanji, čeprav niso še vsega povedali. Med sabo so si gotovo potožili, da imajo premalo poslušalcev, kar pa je zaradi vsakodnevnih izpitov tudi razumljivo... Na jesen, ko bodo počitnice mimo in bo za nami toliko počitniških spominov, bodo predavalnice, zlasti prvega letnika, kot čebelji panji.

foto: Joco Žnidaršič

Po Tolminski

Pred tedni je klub goriških študentov organiziral svoj drugi pohod po partizanskih poteh. Tokrat po Tolminski. Udeležilo se ga je 45 študentov in srednješolcev iz Nove Gorice, Idrije, Tolmina in Ajdovščine.

Nad Ljubljano so se zbirali temni oblaki, ko smo čakali avtobus, ki nas je popeljal v Tolmin, kjer je bil začetek našega pohoda. Po poti nas je spremljal dež in že smo se bali, da nas bo Primorska pričakala v neurju...

V Tolminu je vsem študentom ostal prijeten spomin na srečanje s srednješolci, ki so se nam pridružili. Pozdravili so nas predstavniki ZB, SZDL in LMS občine Tolmin. Ob spominski plošči padlim borcem so nam pripovedovali o akcijah in bojih partizanskih enot v teh krajih. Povabil so nas v muzej NOB, kjer smo videli zgodovinski potek bojev. Presenetil nas je tudi bogati etnografski muzej.

Vreme nam je bilo naklonjeno; ko smo polagali venec na grob goriškega slavnika

Simona Gregorčiča in zapeli eno njegovih pesmi, je posijalo sonce. S pesmijo smo prikorakali v Vrsno in nihče ni potožil zaradi strmih poti. Lepota okoliških gora v zahajajočem soncu je še povečala našo razgibanost. Prebivavstvu smo priredili kratek partizanskih miting, spomeničar Anton Šturm pa nam je pripovedoval o trdem delu tolminskih kmetov od tlačenja pa do težkih dni pod fašistično okupacijo. Še pozno v noč je od hribov odmevala naša pesem in nosila pozdrave v dolino.

Zjutraj sta nas dva stara partizana vodila po strmih, kozjih poteh proti vasi Krn in nam spotoma pripovedovala, kaj vse sta doživela, ko sta bila partizana. V prijetnem kramljanju smo prehodili dolgo pot; šli smo mimo pastirskih zavetišč in planinskih staj, dokler nismo prisopihali do planine Sleme, kjer so nas pričakali predstavniki ZB in SZDL iz Tolmina. Pogostili so nas s pekočim žganjem, ki nam je po naporni poti prijetno delo. Tu nam je pred spomenikom padlih borcev blviš

komandant prvega bataljona Gregorčičeve brigade pripovedoval o težkih trenutkih umika in prodora njegove enote proti Rdečemu robu... Ob pogledu na to strmo in zahrbtno goro smo nemo občudovali hrabrost in požrtvovalnost naših partizanov, ki so neustrašeno branili svojo skopo zemljo in svoje gore, da se jih ni polastil sovražnik.

V Javorci — to je že v soteski Tolminke — nas je priletna kmetica pogostila s toplim mlekom. Tudi tolminski sir nam je prijetno teknil. Spotoma smo si ogledali ostanke iz bojev v prvi svetovni vojni in ko je začelo iz nizkih oblakov rahlo pršeti, smo pospešili korak proti Čadrgu. Spet se nam je sonce nasmejalo, ko smo prišli v vas. Sprejeli so nas prijazni vaščani. Položili smo venec pred spomenik padlih borcev in potem nadaljevali pot do šole, kjer so nas vaščani pogostili. Zvečer so nam po uspelem mitingu pripovedovali, kako je bilo v Čadrgu med vojno. Zvedeli smo, da je bil tu obveščevalni center, partizani pa so v tem odročnem kraju večkrat nastopili s kulturnim programom, kar je budilo narodno zavest in dajalo poguma ljudem, da so lahko zdržali tegobe vojne. Skupaj z vaščani smo se ob veselih vižah sproščeno zavrtili. Zjutraj smo se pristrčno poslovili od gostoljubnih kmetov, ki jim ni in ni zmanjkalo tem za prijetne pomenke.

Borbeno pesem nas je spremljala povsod, kamor smo prišli. V Tolminskih

Ravnah so nekateri študentje prvič okusili pravo tolminsko polento. Ogledali smo si znamenito, težko dostopno tiskarno »Krn«, ki so jo primorski partizani skrbno čuvali, da je ne bi odkril sovražnik. Po poti, ko smo sestopali proti Tolminu, se nam je nudil krasen razgled po Tolminski. Za vedno nam bo ostala v spominu soteska divjega potoka Zadlaščica, ki jo je v tisočletjih izdolbel v apnenčeve sklade in ustvaril čudovito igro skal, mahu in barv.

Naš pohod se je zaključil v Zatočninu. Vtisi, ki smo jih prinesli s tega veselega popotovanja, pa vtisi, ki smo jih pustili pri ljudeh teh hribovskih vasi Goriške, nam bodo ostali v prelepem spominu. Spoznali smo ljudi, ki so dobojevali svobodo, ki so nam obudili težke in svetle trenutke revolucije. Ko smo se poslavljali od njih, smo čutili, da smo jih razveselili in da smo jim, goriški študentje, dragi in bliski.

Srečko Beričič

LETNA KONFERENCA ZK NA BIOTEHNIKI

Več discipline, tovariši

Ta zahteva je bila osnovni motto letošnje konference in vseh priprav pred njo. Da je več kot potrebno, da se uredijo vrste komunistov na biotehnični fakulteti, so narekovali pojavi, ki jih ne moremo drugače označiti kot negativne. Ostanimo pri številkah: 144 komunistov (brez profesorjev in administracije), od teh 78 članov brez vsakršne zadolžitve. Edino njihovo udejstvovanje je bilo na sestankih ali (običajno) niti tu ne. Delo je sicer na peščici, posameznikov, ki so se ob nepodpori ostalih trudili, da bi predstavljali napredne zavestne sile na fakulteti. Zaradi mlačnosti nekaterih zato ni prišlo v letošnjem letu na biotehniko do vidnejših akcij (če izvajamo partizanski pohod), za kar tudi mirno lahko obtožimo tiste, ki so se vsakikrat izogibali zadolžitvam ali pa so pri svojem delu popustili. Čas je, da odkrito spregovorimo o teh stvarih in jim damo svoj epilog. Vodstvo osnovnih organizacij je že storilo potrebne korake, sledeč III. plenumu CK ZKJ in po smernicah, ki jih je formuliral UK ZKS.

»Delo komunistov naših OO ZK ni izstopalo prav zaradi neorganiziranega delovanja,« je dejal sekretar neke osnovne organizacije. »Zato smo pregledali aktivnost svojih članov in ugotovili porazno stanje. Zaradi neaktivnosti smo izključili večje število članov, kar pa nikakor ni zaskrbljujoče, ker so prav oni bili zavirali našega afirmiranja.«

Prečiščene vrste bodo trdna podlaga za delo komunistov na biotehnični fakulteti. Le to je rešitev problema, pred katerim so do sedaj zapirali oči. Začetek akcije uživa vso podporo in ko bo minilo leto, bo novi fakultetni komite položil svoj obračun dela. Sigurni smo, da bo drugačen od letošnjega.

To je bil osrednji problem na biotehnični fakulteti, čeprav so na letni konferenci govorili še o fuziji institutov, o uvedbi sistema samofinanciranja, o brigadah (letos zelo skromna udeležba) in kot povsod — o skriptah in učnih pripomočkih. Poudarili so, da je potrebna tesnejša povezava med komunisti študenti in profesorji. Odslej se bo vsakega sestanka osnovne organizacije udeležil tudi profesor - komunist.

-de-

Tribuna - glasilo Zveze študentov
- Izdaja Univerzitetni odbor ZSJ -
Ureja uredniški odbor - Odgovorni urednik Stane Cehovin; glavni urednik Niko Tičar - Uredništvo in uprava, Tribuna Poljanska 8/II telefon 30-123 - tekoči račun 600-14.3-367 - Letna naročnina 400 dinarjev, posamezni izvod 20 din - Rokopisov in fotografij ne vračamo - Tisk: CP Delor Ljubljana Tomšičeva 1. tel 22-522

tribuna

Žalostno, toda (ne vse) resnično

Prejeli smo pojasnilo fakultetnega odbora ZSJ na strojni fakulteti, s katerim hočemo bravce seznaniti z rešitvijo vprašanja, ki smo ga v našem listu sprožili v 10. številki. Gre za pismo upokojenke Minke Kos, ki je zaradi težkih razmer naslovila svoje pismo na UO ZSJ in ga je naše uredništvo v celoti objavilo. Danes priobčujemo odgovor strojnikov:

FO fakultete za strojništvo je prejel prepis pisma tov. Minke Kos med partizanskim pohodom študentov strojništva na Primorsko. Takoj po vrnitvi je pričel s podrobno preiskavo... Že 18. maja je odbor II. letnika prebral pismo, razpravljal o njem ter sklenil zadevo nemudoma razčistiti. Pismo je nedvomno vzbudilo med bravci precejšnje ogorčenje, po drugi strani pa je v nekaterih vzbudilo dvom v nekatere navedbe v pismu, kajti študent, ki

ga M. K. obtožuje, Jože Kozamernik, je soliden pri študiju in sicer mirnega značaja. Odbor letnika je Kozamernika zaščitil in mu izrekel opomin in ga opomnil, da se v bodoče izogiba vsakršnim razprtjam in nevednostim. Komisija, sestavljena iz dveh članov, je 24. maja obiskala Kozamernika na domu ter ostale hišne stanovavce ter se z njimi pogovorila.

Hiša je enonadstropna, v pritličju stanujejo Kozamernikovi. Imajo dve sobi in kuhinjo. V eni izmed sob stanuje Kozamernikov poročen brat, v drugi spi mati s sinom, Jože pa je do septembra lani spal v kuhinji, ki služi pravzaprav dve družinami. Tu Jože ni mogel v miru študirati, kaj šele izdelovati risarske programe, zato se je preselil na mostovž (ki ni primeren za prenočevanje). V kuhinji je tako bilo prostorneje.

V prvem nadstropju ima sobo podpisnica pisma ter tov. Franja Ban, ki ima sobo in kuhinjo. Obe stranki imata odpovedano stanovanje že pet let, t. j. od poroke starejšega brata... Kozamernikovi so vsa ta leta po vojni živeli težko življenje, saj je vsa skrb slonela na materi, potem ko so ji moža okupatorji ustrelili kot talca. Ves čas so se dobro razumeli, so povedali sosede. Z odpovedjo stanovanja

Minki Kos so se začela v nezavidljivih stanovanjskih pogojih drobna obrekovanja, pozneje pa čedalje hujša zmerjanja. V tem — mislimo Kozamernikove in podnajemnike — ni nihče prednjačil, niti zaostajal... Komisija se je o celotnem konfliktu pogovorila s Kozamernikovimi, tov. Minko Kos in Franjo Ban ter z referentom za stanovanjska vprašanja na ObLO Vič-Rudnik. Poročilo je predala FO za strojništvo, ki je na svoji seji Jožetu Kozamerniku izrekel opomin zaradi nedostojnega vedenja do starejših ljudi, ker bi se moral kot član ZSJ in visokošolec počastiti dostojne vesti. Tov. Banova je zanimala nekatere navedbe ter potrdila, da Kozamernikovi med sabo složno živijo in da se Jože do svoje matere prav nič prostaško ne vede, kar je zatrjevala Minka Kos.

V soboto, 26. maja, je disciplinsko sodišče fakultete na svoji seji izreкло Kozamerniku opomin dekana z motivacijo, da bo v bodoče, ob ponovnem prestopku, sledila najstrožja kazen. Olajševalne okoliščine so neznosne stanovanjske razmere ter sožitje, ki je vladalo pred stanovanjsko odpovedjo strankam, kar kaže pravi vzrok nesoglasij.

Za FO ZSJ fakultete za strojništvo: Lucijan Vuga

PP-17